

O tom, jaký jste odborník, rozhodne váš pas

Lída K.

Abstrakt:

Česká republika se v posledních letech stala výhodným místem pro obchod. Více a více zahraničních firem přesouvá svou výrobu do Česka nebo tu outsorcuje své služby. To mění strukturu pracovního trhu i požadavky na pracovníky. Také více a více lidí z mnoha zemí vidí možnost profesního uplatnění v České republice. A chtějí zkusit podnikatelské štěstí či získat pracovní zkušenosti. Nebo na vlastní kůži zažít, jaké je to pracovat v mezinárodním týmu. Pro občany některých států to ale vůbec není snadné. Zvláště pro ty, kteří pocházejí ze zemí s vízovou povinností a často mohou zkušenost s prací v zahraničí získat jen s pomocí zprostředkovatelských služeb.

Pro pracovníky ze zemí EU je možnost pracovat někde jinde, než se narodili, na dosah ruky. Například pro občany Ruska, Ukrajiny, Moldávie atd. je ale možnost užívat si globální mobility nedosažitelným snem nebo musí projít trnitou cestou byrokracie. A to i pokud mají co nabízet na pracovním trhu.

Ovšem i přes všechny překážky a předsudky, jsou lidé pořád zvědaví, chtějí zkusit bydlet, pracovat nebo podnikat v zahraničí. Stěhování ale (i na krátkou dobu) je často spojeno se spoustou rizik, finančními i časovými náklady. A když jste občan ze zemí s vízovou povinností do většiny států, všechno se komplikuje ještě mnohem víc. Proto si každý snaží zjistit informace dopředu: jaké jsou možnosti pro byznys nebo jaké jsou šance najít si práci a v jakém oboru. Zájemci shánějí doporučení a různé informace, které se týkají hledání práce nebo zakládání firmy.

Pomoc na internetových fórech

Hodně lidí hledá informace a pomoc u krajanů, kteří už jsou v Česku. Jedním z mnoha pramenů informací jsou internetová fóra. Jsou plná zoufalých proseb o pomoc a rady nováčků v Česku nebo těch, kteří se sem chystají.

Na to reagují firmy – tzv. zprostředkovatelé, kteří využívají nováčkovské neznalosti prostředí a snaží se na tom vydělat peníze. Tak za otevření firmy a pomoc v žádání o podnikatelské

vízum chtějí zhruba 1500 euro. V případě pomoci při vyřízení pracovního povolení ceny začínají od 250 euro.

Tyto firmy však nedávají žádnou garanci a nezkušení lidé se často stávají obětmi podvodu.

Příkladem je citace z ruský mluvícího fóra: *„Máme stejnou situaci, jako mnoha z Vás – chtěli bychom přijet do ČR. Ze začátku přijet podívat, strávit nějaký čas, a jestli se bude líbit to zůstat. Problém je v tom, že nabídek je VELICE hodně. Na internetu podle slov „emigrace do ČR“ najdete víc než několik stovek firem a fyzických osob, které za pár tisíc euro jsou připravení „udělat všechno na klíč“. Po telefonu slibují, že všechno bude překrásné a garantované. Ale když pak čteš fóry, tak chápeš, že všechno není tak růžové. Hodně se kdo stěžují, že se spolehnuli na „podvodníky“, které slibovali sto procentní výsledek. Ale na českém konzulátu všechny doklady zamítli. A firma, která připravovala doklady, pak říká, že to není jejich problém.“*

I přes špatnou zkušenost lidí se zprostředkovatelskými firmami je takzvaný migrační průmysl v Česku pořád velice rozšířený. Proč ale se ale lidé obracejí na zprostředkovatelské firmy a znovu se spálí? Podle mého názoru je jedním z důvodů neprůhlednost a občas nefunkčnost systému rekrutmentu zahraničních pracovníků nebo procesu zakládání byznysu v ČR. Lidé, kteří zkoušejí zařídit všechno svými silami, nemají moc dobré zkušenosti.

Svědčí o tom i další citace: *„Poradíte prosím Vás, má někdo zkušenost se zelenou kartou v oblasti IT? Začal jsem hledat práci, ale náborové pracovníci, jakmile dozvídají, že nemám vízum do ČR i hned odmítají předávat životopis na posouzení.“*

Na problémy upozorňuje i tato citace: *„Už dlouho sledují IT trh České republiky – odborníci jsou potřeba v různých oblastech, ale nikdo nechce řešit work permit, work visa atd. Skoro všude chtějí – EU citizenship, nebo znalost češtiny. Jestli znalost češtiny je zdolatelnou překážkou, to EU citizenship je neřešitelným problémem. I záblesk se ve tmě neočekává....“*

Komplikace na konzulátu

A i když se lidem podaří najít práci bez zprostředkovatele a domluvit se přímo se zaměstnavatelem, který mu poskytne všechny potřebné doklady, objevují se překážky při získávání víza na českém konzulátu v zahraničí.

Žena z Ukrajiny vypráví svůj příběh: *„Můj manžel se zamiloval do České republiky. Je odborníkem na frézovací stroj a na soustruh. Začali jsme hledat práci v jeho oboru a je toho spousta! Víc než 50 dopisů jsme napsali zaměstnavatelům, ale chtěli jenom ti pracovníci, co jsou už v ČR. Asi se jim nechtělo trápit s papíry. Pak jsme umístili CV na oficiální webovou stránku (praceprocizince.cz) a odpověděl jeden zaměstnavatel, který byl ochoten všechno zařídit, ale muselo se jet na pohovor (na krátkodobé vízum) a na vyřízení dokumentů. Zaměstnavatel poslal oficiální pozvání, manžel šel na český konzulát se všemi potřebnými*

doklady, ale za týden přišlo rozhodnutí o zamítnutí. Zaměstnavatel ale řekl, že počká, udělal ještě jedno pozvání v policii a poslal to. Čekáme a pak znovu půjdeme žádat o vízum. My se nevzdáváme!“

Člověk může být jakkoliv dobrým odborníkem nebo mít zajímavý byznys plán, hodnocen je ale především na základě toho, z jaké země pochází. Pro lidi z některých států jsou dveře zapečetěné, pro jiné pootevřené a pro další otevřené dokořán. To je často ještě jedním důkazem globální nerovnosti; pracovníci z jedné země jsou považováni za takzvané „expaty“ a jiní zase za nežádoucí migranty - i když přicházejí pracovat na vysoko kvalifikovaných pozicích.

Článek je jedním z příspěvků migrantů a vznikl ve spolupráci s organizací Člověk v tísni.

Článek byl napsán jako součást projektu Migration to the Centre, který finančně podpořila Evropská komise - program Evropa pro občany a Mezinárodní visegrádský fond.

Za obsah článku odpovídá výlučně autor. Článek nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jeho obsahem.

Funded by the Europe for
Citizens Programme
of the European Union

